

FOREBYGGELSE, FLEKSIBILITET OG RUMMELIGHED

Reform af førtidspension og fleksjob

REGERINGEN December 2010

FOREBYGGELSE, FLEKSIBILITET OG RUMMELIGHED

Reform af førtidspension og fleksjob

REGERINGEN December 2010

Indhold

Førtidspension og fleksjob skal nytænkes	4
Bristede forudsætninger og nye udfordringer	5
Regeringens 16 initiativer	7
En forstærket indsats skal forebygge førtidspension	9
En målrettet fleksjobordning skal skabe plads til personer med færrest ressourcer	13
Førtidspensionister skal have bedre muligheder for at få arbejde	17
Målrettet merudgiftsydelse skal skabe tættere sammenhæng mellem ydelse og behov	19

Førtidspension og fleksjob skal nytænkes

Det er nødvendigt at nytænke hele førtidspensions- og fleksjobområdet, så ingen mennesker lades i stikken, hvis de mister arbejdsevnen. Det er særligt vigtigt, at vi gør en ekstra indsats for unge, som har et langt liv foran sig. Målet skal altid være et liv med arbejde – også selvom udsigterne er lange.

Udviklingen på førtidspensions- og fleksjobområdet viser, at ordningerne ikke virker, som de skal – til skade for de mennesker, vi skal hjælpe. 300.000 personer, eller hvad der svarer til hver tiende i den erhvervsaktive alder, er i dag på førtidspension, i fleksjob eller venter på at få ét. Det er 50.000 flere end forventet, da aftalen om førtidspensionsreformen blev indgået i 2000. Ekstraregningen er gjort op og lyder på 8,6 milliarder kroner om året.

Samfundsøkonomisk er det en meget høj pris. Men de mange mennesker, som er sendt på førtidspension i en alt for tidlig alder, betaler en langt højere pris. Unge hører slet ikke hjemme i pensionssystemet.

Siden 2000 har stadig flere unge fået tilkendt førtidspension, og det skyldes især psykiske lidelser. Det er en alarmerende udvikling. Ikke mindst, fordi mulighederne for at behandle psykiske lidelser med medicin og terapi hele tiden bliver bedre. Sygdomme, der for få år siden blev betragtet som uhelbredelige og invaliderende, kan vi i dag gøre meget for at behandle.

Det er også foruroligende, at vi har en fleksjobordning, som ikke giver den nødvendige plads til dem med færrest ressourcer. Meget tyder på, at ordningen ikke i tilstrækkelig grad bliver brugt af de personer, som den er tiltænkt, nemlig personer, der ikke kan få arbejde på almindelige vilkår, fordi de har væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen.

Regeringen ønsker derfor at nytænke hele området og fremlægger et udspil til en ny reform af førtidspension og fleksjob:

- Ingen unge under 40 år skal have førtidspension, medmindre det er helt åbenbart, at de aldrig kan få mulighed for at varetage et job. Unge skal i stedet have en sammenhængende, støttende og tålmodig indsats i et udviklingsforløb.
- Fleksjob skal være midlertidige, og ordningen skal målrettes personer med færrest ressourcer.
- Førtidspensionister skal have bedre muligheder for at komme i arbejde.

Regeringens holdning er klar. De, der kan, skal tage ansvar for sig selv. Så de, der har behov, kan få en hjælpende hånd til at komme videre i livet.

Målet med det nye udspil er, at færre – specielt unge – får tilkendt førtidspension, at fleksjob bliver målrettet personer med væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen, og at arbejdsmarkedet bliver mere rummeligt, så flere i stedet får og fastholder et job på ordinære vilkår.

Skal vi nå det mål, er det nødvendigt at se på vores ordninger under ét. Førtidspension, fleksjob og rummelige vilkår på arbejdsmarkedet skal supplere hinanden, så vi på bedste vis kan tage hånd om personer, der har forskellige grader af nedsat arbejdsevne.

Bristede forudsætninger og nye udfordringer

Forudsætningerne for hele førtidspensionsreformen fra 2000 er skredet. Langt flere personer er på førtidspension, fleksjob og ledighedsydelse end forventet. Og vi bruger i dag langt flere penge på de tre ordninger, end man forestillede sig, da man lavede førtidspensionsreformen i 2000.

Det indgik som en del af reformen, at aftalepartierne forpligtede sig til at finde en løsning, hvis forudsætningerne bristede. Det er det ansvar, regeringen nu lever op til ved at nytænke førtidspension og fleksjob.

Ud over forudsætninger, der har vist sig ikke at holde, er der også opstået nye udfordringer, som skærper behovet for at nytænke ordningerne.

Flere unge med psykiske lidelser får førtidspension

De seneste 10 år har stadigt flere personer fået førtidspension som følge af en psykisk lidelse. Det gælder godt halvdelen af dem, som i dag får tilkendt førtidspension. I 2001 var det kun knap hver tredje. Blandt personer under 40 år kommer mere end syv ud af ti på førtidspension på grund af en psykisk lidelse. For unge i tyverne er det godt otte ud af ti.

Personer, der får tilkendt førtidspension, bliver yngre og yngre. Andelen af personer under 40 år, der får tilkendt førtidspension, har været stigende i de senere år. I dag er mere end hver fjerde nye førtidspensionist under 40 år. Gennemsnitsalderen for nye førtidspensionister er faldet fra 48 år til 46 år over en tiårig periode. Et fald i gennemsnitsalderen med to år betyder, at 25.000 flere personer på lang sigt vil modtage førtidspension, og udgifterne vil stige med yderligere fire milliarder kroner årligt.

Fleksjobordningen bliver ikke brugt af de personer, den var tiltænkt

Meget tyder på, at fleksjobordningen ikke alene bliver brugt af de personer, den var tiltænkt. Nemlig personer med væsentlige begrænsninger i arbejdsevnen. Samtidig bliver mere ressourcestærke personer fastholdt i ordningen.

Det hænger sammen med, at personer, som er ansat i fleksjob ikke har en tilskyndelse til at øge arbejdsmængden i fleksjobbet eller helt skifte det ud med et almindeligt job, fordi lønnen er den samme uanset arbejdstid. Det er på trods af, at flere har fået det bedre.

En undersøgelse fra DISCUS viser, at hver femte fleksjobansatte vurderer, at de har fået det bedre, siden de blev visiteret til et fleksjob. Det gælder særligt personer med psykiske lidelser, hvor hver tredje vurderer, at de har fået det bedre. Mellem 10 og 15 procent af arbejdsgiverne oplever også, at deres fleksjobansatte har fået det bedre.

Virksomheder får i dag de største offentlige tilskud til fleksjobansatte, som i forvejen har en høj indkomst. Tilskuddet er i gennemsnit 230.000 kroner til de fem procent fleksjobansatte, der har de højeste indkomster – i gennemsnit har de en årsindkomst inklusive pension på knap 700.000 kroner. Til sammenligning er tilskuddet til de fem procent fleksjobansatte med de laveste indkomster knap 130.000 kroner.

Mange af dem, der er visiteret til fleksjob, kan ikke få et arbejde og modtager derfor ledighedsydelse. Det gælder lige nu for ca. 13.000 personer.

Det kan ikke betale sig for en arbejdsgiver at ansætte personer i fleksjob, som kun kan arbejde få timer om ugen. Personer med meget begrænset arbejdsevne kommer derfor slet ikke ind i ordningen og ender i stedet ofte på førtidspension.

Regeringens 16 initiativer

Oversigt over regeringens initiativer på førtidspensions- og fleksjobområdet

En forstærket indsats skal forebygge førtidspension

1. Udviklingsforløb for unge
2. Kampagne, guide og forsøg med udviklingsforløb
3. Efteruddannelse for medarbejdere i jobcentrene
4. Efteruddannelse for lægekonsulenter
5. Efteruddannelse for socialforvaltninger om førtidspension
6. Hotline til psykiater for sagsbehandlere i jobcentrene
7. Kommunerne får nedsat refusion for førtidspension til 20 procent

En målrettet fleksjobordning skal skabe plads til personer med færrest ressourcer

8. En målrettet og mere rummelig fleksjobordning
9. Lempeligere sanktionsregler for modtagere af ledighedsydelse
10. Bedre forebyggelse af langtidsledighed blandt fleksjobvisiterede
11. En mere aktiv indsats for ledige fleksjobvisiterede
12. Den statslige fleksjobordning afskaffes for nye visitationer

Førtidspensionister skal have bedre muligheder for at få arbejde

13. Mulighed for tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats til førtidspensionister
14. Mulighed for udviklingsforløb til førtidspensionister under 40 år

Målrettet merudgiftsydelse skal skabe tættere sammenhæng mellem ydelse og behov

15. De faste ydelsessatser for merudgiftsydelse ændres, og bagatelgrænsen reguleres
16. Mulighed for merudgiftsydelse til alle personer med borgerstyret personlig assistance

En forstærket indsats skal forebygge førtidspension

Når vi i dag sender unge på livsvarig pension, kan det i situationen umiddelbart virke som en rigtig løsning. Men på længere sigt svigter vi de unge, hvis vi ikke gør en ekstra indsats for at hjælpe dem med at få eller genvinde arbejdsevnen og muligheden for et liv med arbejde.

Derfor er det bekymrende, at der i de senere år har været en stor stigning i antallet af personer under 40 år, som kommer på førtidspension på grund af en psykisk lidelse. Ikke mindst, når sundhedsfaglige specialister i de senere år har påpeget, at mange af de unge med tiden vil kunne komme til at klare sig selv. Og selv hvis unge med psykiske lidelser i dag får det bedre, viser erfaringer, at stort set ingen unge forlader førtidspension, når de først har fået den tilkendt.

Regeringens udgangspunkt er, at ingen unge skal på førtidspension. Vi vil derfor forebygge førtidspension med en sammenhængende, støttende og tålmodig indsats for alle under 40 år.

Unge, hvor det er helt åbenbart, at de aldrig bliver i stand til at få et liv med arbejde, skal naturligvis stadig have førtidspension. Det gælder fx personer med multiple funktionsnedsættelser og svære hjerneskader. Men for alle andre under 40 år bliver førtidspension erstattet af et udviklingsforløb.

Regeringen ønsker at skabe plads og forståelse for den enkeltes situation. Der skal være plads til, at der i perioder er mere fokus på for eksempel behandling og ikke

kun en mere traditionel og aktiv beskæftigelsesindsats. Og der skal være forståelse for, at indsatsen kan være nødvendig over en længere periode, før der er udsigt til, at arbejdsevnen bliver bedre.

I både kommuner, regioner og praksissektoren er der i dag en bred anerkendelse af, at en sammenhængende indsats på tværs af sektorer er nødvendig for at hjælpe unge bedst muligt. Alligevel må vi konstatere, at der ikke altid bliver fulgt godt nok op på unges situation, og at de ofte risikerer at falde mellem to stole.

Derfor skal vi blive bedre til at koordinere de mange eksisterende tilbud i beskæftigelsessystemet, på sundhedsområdet og på det sociale område.

Tilbud om behandling og støtte er i de senere år blevet udvidet og forbedret på både sundhedsområdet og det sociale område. Der er tilført betydelige økonomiske ressourcer til en gradvis udbygning af kapaciteten med det mål at nedbringe ventetiden på undersøgelse og behandling. Senest har satspuljepartierne besluttet at afsætte midler til at udvikle et såkaldt "lær-at-leve-med"-program, der vil give personer med angst eller depression et effektivt og velafprøvet værktøj til at håndtere hverdagen.

Midlerne og mulighederne er derfor allerede til stede i dag, men der er behov for nye og bedre rammer.

Unge hører ikke hjemme i pensionssystemet

Regeringen foreslår:

Initiativ 1

Udviklingsforløb for unge

Personer under 40 år kan ikke få tilkendt førtidspension, medmindre det er helt åbenbart, at de aldrig bliver i stand til at få et liv med arbejde. Unge skal i stedet have et særligt individuelt tilrettelagt udviklingsforløb, der strækker sig over et til fem år.

Mange unge har behov for og skal have en langvarig hjælp. Derfor vil det ofte være nødvendigt med flere udviklingsforløb. Indsatsen fortsætter så længe, der er udsigt til, at den unge kan få det bedre.

Målet med udviklingsforløbene er, at en tværfaglig indsats skal hjælpe unge videre i livet, så de på sigt kan komme i arbejde eller i gang med en uddannelse. Indsatsen kan indeholde både beskæftigelsesrettede, sociale og sundhedsmæssige tiltag. Det væsentlige er, at forløbene tager højde for, at mange unge vil have brug for en sammenhængende, vedholdende og tålmodig indsats, hvor der ikke kun er fokus på job og uddannelse, men også på behandling og udvikling af sociale kompetencer.

Et udviklingsforløb kan fx indeholde psykologhjælp, coaching-forløb, "lær at leve med"-kurser for unge med angst og depression, virksomhedspraktik, mentor, vejlednings- og opkvalificeringskurser. Det kan også være behandling for stofmisbrug, behandling hos læge eller

i psykiatrien. Tilbud fra frivillige organisationer kan også inddrages i forløbene, fx rådgivning om afvikling af gæld eller deltagelse i selvhjælpsgrupper.

Personer over 40 år skal tilbydes ét udviklingsforløb på op til fem år, hvis kommunen vurderer, at personen på længere sigt kan få det bedre og blive i stand til at arbejde. Herefter skal kommunen tage stilling til, om personen skal have tilkendt førtidspension.

Jobcentrene får ansvaret for at udarbejde en udviklingsplan for den enkelte og koordinere indsatsen i udviklingsforløbene. Det indebærer, at jobcentrene – i tæt dialog med de relevante myndigheder – skal følge op på og tirettelægge indsatsen i udviklingsplanen, så tilbuddene i de forskellige sektorer bliver brugt på den rigtige måde og i den rigtige rækkefølge, og at ingen falder ud og bliver glemt.

Jobcentrene får også et ansvar for at understøtte og undersøge, hvilke tilbud i andre sektorer der kan forbedre den unges arbejdsevne. Det kan fx betyde hjælp med kontakten til de relevante myndigheder, der kan tilbyde den unge misbrugs- eller alkoholbehandling, udredning på et sygehus eller kontakt til den praktiserende læge.

Regeringen lægger op til, at forsørgelsesniveauet skal være en individuel ydelse, som tager afsæt i den ydelse, den enkelte modtog forud for udviklingsforløbet, idet der fastsættes en minimumssats i særlige tilfælde.

Initiativ 2

Kampagne, guide og forsøg med udviklingsforløb

Beskæftigelsesministeriet udarbejder en opstartspakke til kommunerne, som skal sikre, at udviklingsforløbene får den bedst mulige start. Pakken skal blandt andet indeholde en opstartskampagne og en guide til jobcentre og socialforvaltninger for at styrke og systematisere indsatsen for unge, der skal deltage i udviklingsforløb. Der skal også sættes et forsøg i gang i flere jobcentre for at udvikle nye metoder, og der skal evalueres, hvad der virker, og hvad der ikke virker.

Initiativ 3

Efteruddannelse for medarbejdere i jobcentrene

Medarbejdere i jobcentrene skal opkvalificeres, så de kan tilrettelægge udviklingsforløb for unge med psykiske lidelser.

Initiativ 4

Efteruddannelse for lægekonsulenter

Kommunale lægekonsulenter skal tilbydes efteruddannelse om psykiske lidelser, herunder behandlingsmuligheder og prognoser for helbredelse.

Initiativ 5

Efteruddannelse for socialforvaltninger om førtidspension

Der udbydes en række kursusforløb for sagsbehandlere. Forløbene skal forbedre sagsbehandlingen på førtidspensionsområdet generelt og skabe fokus på, hvad de nye regler om udviklingsforløb og fleksjob vil betyde for tilkendelse af førtidspension.

Initiativ 6

Hotline til psykiater for sagsbehandlere i jobcentrene

En hotline til en psykiater skal sikre, at medarbejdere i jobcentrene får mulighed for at kontakte lægefaglig ekspertise på det psykiatriske område.

Initiativ 7

Kommunerne får nedsat refusion for førtidspension til 20 procent

Kommunernes refusion af udgifter til førtidspension skal sættes ned fra 35 til 20 procent. Det vil blandt andet give kommunerne en øget tilskyndelse til at styrke den forebyggende indsats, så alle får hjælp til at komme tilbage til arbejdsmarkedet og ikke ender på en førtidspension i utide.

En målrettet fleksjobordning skal skabe plads til personer med færrest ressourcer

Fleksjobordningen er i dag en varig tilskudsordning, og tilgangen til ordningen har været meget høj og også så høj, at mange, der visiteres til et fleksjob, slet ikke kan finde ét.

Det kan virke paradoksalt, at vi låser så mange mennesker – og specielt unge – fast i en varig ordning, når vi ved, at der er gode muligheder for, at mange med tiden får det bedre. Og det virker endnu mere paradoksalt, når vi ved, at der faktisk i dag er flere og flere personer i fleksjob, der aldrig forlader ordningen, heller ikke selv om de selv synes, at de ikke længere har problemer med hverken helbred eller arbejdsevne.

Der er i dag en række forhold, der peger på, at nogle af de personer, der i dag er ansat i fleksjob, reelt ville kunne klare et job på almindelige vilkår. Ordningen trækker så at sige personer væk fra det ordinære arbejdsmarked og ind i job med store offentlige tilskud. Det sker på bekostning af personer med de færreste ressourcer.

Regeringen lægger derfor op til, at fleksjobordningen ikke længere skal være en varig ordning, og at den målrettes personer med færrest ressourcer.

Der er brug for en ordning, som giver ansatte i fleksjob de rette tilskyndelser til at øge arbejdsmængden i fleksjobbet eller helt skifte det ud med et almindeligt job, hvis de over tid får det bedre. I dag har de ikke nogen tilskyndelse til at arbejde mere, fordi lønnen er den samme uanset arbejdstid.

Derfor er det nødvendigt at ændre den grundlæggende tilskudsmodel, så der er bedre sammenhæng mellem indkomst og arbejde. Det skal være sådan, at den samlede indkomst stiger, hvis den fleksjobansatte kan arbejde lidt mere eller får det så godt, at det er muligt at blive ansat i job på ordinære vilkår. På den måde giver ordningen automatisk mere plads til de knap så ressourcestærke personer.

En ændret tilskudsmodel skal naturligvis tage højde for, at arbejdsgiverne fortsat skal kompenseres for medarbejdernes manglende arbejdsevne, og at personer i et fleksjob har et samlet forsørgelsesgrundlag på et rimeligt niveau.

I den nuværende ordning kan det ikke betale sig for en arbejdsgiver at ansætte personer med meget begrænset arbejdsevne i et fleksjob. Arbejdsgiveren skal betale mindst en tredjedel af den fleksjobansattes løn. Fleksjobberen skal altså mindst kunne arbejde 12 timer om ugen, før det typisk kan betale sig for arbejdsgiveren. Personer, der kun kan arbejde under 12 timer, holdes derfor ude af ordningen.

Endelig skal virksomheder have et større medansvar for at fremme det rummelige arbejdsmarked og ikke mindst for at forbedre medarbejdernes arbejdsevne. Derfor er der også brug for, at vi med ordningen sender et klart signal til virksomhederne om, at vi er glade for, at de fastholder medarbejdere, som mister noget af arbejdsevnen, på arbejdspladsen i et fleksjob.

Men vi bliver også nødt til at opfordre virksomhederne til at overveje alternativer til fleksjobbet og drøfte det løbende med medarbejderen. Måske kan medarbejderen i stedet ansættes efter overenskomstens sociale kapitler, hvor der er mulighed for at indrette løn- og arbejdsvilkår, så de tager højde for medarbejderens skånebehov. På den måde er virksomhederne og arbejdsmarkedets parter med til at sikre et mere rummeligt arbejdsmarked, hvor der er plads til personer med nedsat arbejdsevne uden offentlig indblanding og støtte.

Fleksjob skal hjælpe mennesker videre

Regeringen foreslår:

Initiativ 8

En målrettet og mere rummelig fleksjobordning

Der indføres en ny fleksjobordning, hvor fleksjob bliver midlertidige og baseret på en ny tilskudsmodel.

Det første fleksjob kan kun bevilliges for en femårig periode. Det gælder alle – uanset alder.

Personer under 40 år kan, hver gang perioden udløber, få bevilliget et nyt fleksjob for en femårig periode, hvis kommunen igen vurderer, at personen er berettiget til et fleksjob.

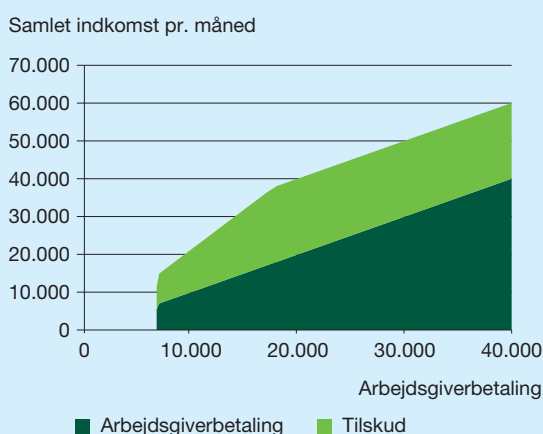
Personer over 40 år kan efter det første fleksjob få bevilliget et permanent fleksjob, hvis kommunen vurderer, at personen aldrig kommer til at kunne få et job på det ordinære arbejdsmarked.

I den nye fleksjobordning indføres der også en ny tilskudsmodel. Den fleksjobansatte får løn for det antal timer, personen arbejder, og lønnen bliver suppleret op med et tilskud fra det offentlige. Tilskuddet kan højest svare til den maksimale dagpengesats – cirka 200.000 kroner om året.

Tilskuddet bliver reguleret med størrelsen af lønnen. Det betyder, at de største tilskud i modsætning til i dag bliver givet til personer med den laveste løn.

FIGUR 1A

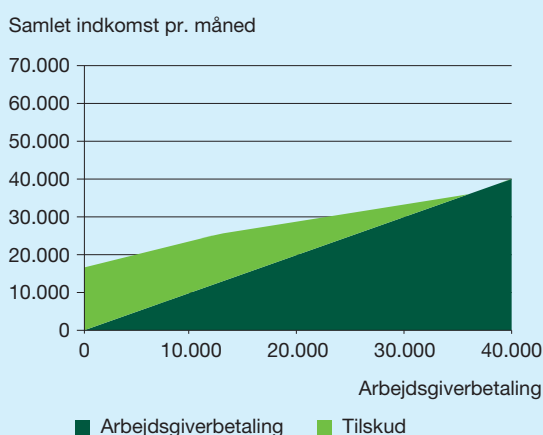
Indkomst for en fleksjobansat i den nuværende fleksjobordning

Kilde: Egne beregninger.

FIGUR 1B

Indkomst for en fleksjobansat i en målrettet og mere rummelig fleksjobordning

Kilde: Egne beregninger.

Den nye tilskudsmodel vil give fleksjobansatte større tilskyndelse til at arbejde mere. Når de arbejder mere, bliver lønnen fra arbejdsgiveren højere. Tilskuddet fra det offentlige falder, jo mere de tjener, men ikke lige så meget, som lønnen stiger. Derfor bliver den samlede indkomst større, og det vil bedre kunne betale sig at arbejde flere timer.

Arbejdsgiveren skal sammen med medarbejderen i fleksjob og kommunen udarbejde en jobplan, hvor målet er et job på ordinære vilkår, når fleksjobbet udløber. Derudover skal personer, der er ansat inden for et overenskomstdækket område, have en ansættelseskontrakt efter overenskomstens sociale kapitler i minimum 12 måneder, før de kan få et fleksjob på deres hidtidige arbejdsplads.

Endelig skal kommunernes refusion for løntilskuddet i fleksjob sættes ned, så kommunerne får større tilskyndelse til at hjælpe den enkelte i et ordinært job frem for fleksjob. I dag får kommunerne refunderet 65 procent af udgifterne til et fleksjob. Det sættes ned til 50 procent af udgifterne til det første midlertidige fleksjob og 30 procent af udgifterne til de efterfølgende fleksjob.

Initiativ 9

Lempeligere sanktionsregler for modtagere af ledighedsydelse

Ledighedsydelse svarer i vidt omfang til arbejdsløshedsdagpenge, da begge dele er forsørgelse til ledige. Der er dog den klare forskel, at modtagere af ledighedsydelse ikke står til rådighed for ordinært arbejde på fuld tid.

Reglerne for ledighedsydelse ligger på mange områder tæt op ad reglerne for dagpenge. Det skal også være tilfældet med sanktionen, når modtagere af ledighedsydelse siger deres job op eller ikke deltager i aktivisering. Sanktionen skal derfor – som i dagpengereglerne – være en karantæne på tre uger første gang og tab af ledighedsydelse anden gang. I dag mister man retten til ledighedsydelse allerede første gang, man selv siger sit job op.

Initiativ 10

Bedre forebyggelse af langtidsledighed blandt fleksjobvisiterede

Kommunerne skal forebygge, at personer, der er visiteret til fleksjob, bliver langtidsledige. Derfor ændres og forenkles refusionsreglerne.

Initiativ 11

En mere aktiv indsats for ledige fleksjobvisiterede

Ledige, som er visiteret til et fleksjob, har brug for tidlig støtte og hjælp til at komme fra ledighed til beskæftigelse. De skal have aktive tilbud efter 13 uger og herefter hver sjette måned. De skal også tilmeldes Jobnet og være aktivt arbejdssøgende. Reglerne skal være ens for alle, når de bliver visiteret til fleksjobordningen.

Initiativ 12

Den statslige fleksjobordning afskaffes for nye visitationer

Den statslige fleksjobordning er en overbygning på den almindelige fleksjobordning. Den statslige fleksjobordning indebærer, at statslige arbejdspladser kan få refunderet en større del af lønudgiften end andre arbejdsgivere.

Arbejdspladser i staten bør have samme ansvar og økonomiske tilskyndelser til at fremme det rummelige arbejdsmarked som andre arbejdsgivere. Derfor skal den statslige fleksjobordning afskaffes for nye fleksjob. Fremover skal statens arbejdsgivere være omfattet af den almindelige fleksjobordning, hvor den nye tilskudsmodel generelt vil fremme, at arbejdspladserne får større tilskyndelser til at hjælpe flere fleksjobansatte i et job på almindelige vilkår.

Førtidspensionister skal have bedre muligheder for at få arbejde

Som førtidspensionist skal man have mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet, hvis man har lyst. Flere projekter viser, at mange nuværende førtidspensionister ønsker at arbejde i begrænset omfang ved siden af deres pension – enten på det ordinære arbejdsmarked, i et fleksjob eller i et job med løntilskud til førtidspensionister (tidligere skånejob). Derfor vil regeringen gøre det nemmere for kommunerne at give førtidspensionister tilbud og vejledning om deres muligheder, hvis de selv ønsker det.

Mange af de førtidspensionister, der er i job, har gode erfaringer med at bruge deres menneskelige og faglige ressourcer på arbejdsmarkedet, og jobbet kan være med til at fjerne fokus fra deres sygdom eller handicap og give et andet indhold i dagligdagen. En opgørelse viser, at de førtidspensionister, der får et job med løntilskud, har det gennem længere tid. Af de cirka 5.500 førtidspensionister, der havde et job med løntilskud i 2008, havde 38 procent jobbet i over fem år. Det viser, at førtidspensionister både har lyst og kræfter til at være i job, når de først har fået foden inden for på arbejdsmarkedet.

Førtidspensionister skal derfor have flere muligheder for at udvikle og afprøve deres arbejdsevne og være aktive i job, eventuelt med løntilskud, hvis helbredet tillader det, og de selv ønsker det.

Førtidspensionister, der selv ønsker at komme tilbage i job, har meget forskellige behov og forudsætninger. Nogle pensionister har brug for afklaring af egne ressourcer og jobønsker, mens andre selv kan finde et arbejde.

Beskæftigelsessystemet skal derfor indrettes sådan, at kommunerne kan tilbyde førtidspensionister at deltage i tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats. Det forudsætter, at tilbuddet vil forbedre førtidspensionistens beskæftigelsesmuligheder, og at de selv ønsker at deltage.

Regeringen foreslår:

Initiativ 13

Mulighed for tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats til førtidspensionister

Førtidspensionister, der selv ønsker det, skal kunne modtage tilbud om vejledning, opkvalificering og virksomhedspraktik fra kommunen. De får desuden ret til tre afklaringssamtaler og hjælp til at søge job af en jobkonsulent i jobcenteret. Det er kommunen, der vurderer, om tilbuddene er relevante for den enkelte.

Initiativ 14

Mulighed for udviklingsforløb til førtidspensionister under 40 år

Førtidspensionister under 40 år skal have mulighed for at deltage i et udviklingsforløb, hvis de selv ønsker det, og hvis kommunen vurderer, at det kan bringe dem tættere på arbejdsmarkedet.

Målrettet merudgiftsydelse skal skabe tættere sammenhæng mellem ydelse og behov

Med førtidspensionsreformen fra 2000 fik personer mellem 18 år og folkepensionsalderen, og herunder nye førtidspensionister, adgang til at søge om at få dækket nødvendige merudgifter, der følger af en varig nedsættelse i funktionsevnen (merudgiftsydelse). Det kan for eksempel være udgifter til medicin eller særlig kost, hvis udgifterne ikke er dækket af andre ordninger.

De nuværende satser for merudgiftsydelse betyder, at der i dag er en række personer, som bliver overkompenseret, fordi minimumsbeløbet, der udbetales, er 1.500 kroner om måneden. Hvis man har udgifter for fx 800 kroner om måneden, får man alligevel 1.500 kroner. Omvendt er der også personer, der med de nuværende satser bliver underkompenseret. Pengene, de får i merudgiftsydelse, dækker altså ikke alle deres udgifter.

De nuværende regler betyder også, at ikke alle førtidspensionister på den gamle ordning har ret til merudgiftsydelse, selv om de kan have præcis de samme behov for hjælp.

Regeringen ønsker derfor at sikre en tættere sammenhæng mellem ydelse og behov, og at alle førtidspensionister, der samtidig modtager kontant tilskud til at ansætte handicaphjælpere, ligestilles i forhold til adgangen til at modtage merudgiftsydelsen.

Regeringen foreslår:

Initiativ 15

De faste ydelsessatser for merudgiftsydelse ændres, og bagatelgrænsen reguleres

De faste ydelsestrin afskaffes. Merudgiftsydelsen udmåles i stedet på baggrund af de sandsynliggjorte merudgifter, og der rundes op til nærmeste hele 100 kroner. Derved begrænses muligheden for overkompensation i væsentligt omfang, og den indbyggede mulighed for underkompensation, som findes i de eksisterende regler, bliver fjernet.

Herudover skal bagatelgrænsen bevares, men den skal fremover reguleres med satsreguleringsprocenten, så bagatelgrænsen følger den almindelige lønudvikling.

Initiativ 16

Mulighed for merudgiftsydelse til alle personer med borgerstyret personlig assistance

Personkredsen, der kan modtage merudgiftsydelse, skal justeres for at sikre ligestilling mellem alle førtidspensionister, der modtager tilskud til at ansætte handicaphjælpere. Derfor skal førtidspensionister på gammel ordning, der modtager tilskud efter § 95 i serviceloven, også kunne få merudgiftsydelse.

**Forebyggelse, fleksibilitet og rummelighed
Reform af førtidspension og fleksjob**

December 2010:41

Publikationen kan hentes på
Beskæftigelsesministeriets
hjemmeside: www.bm.dk

Den kan bestilles og hentes gratis hos:
Arbejdsmarkedsstyrelsen
Holmens Kanal 20
1060 København K
Telefon: 3528 8100
E-mail: ams@ams.dk

ISBN trykt publikation
978-87-92480-97-2

ISBN elektronisk publikation
978-87-92480-98-9

Design BGRAPHIC
Tryk Rosendahls – Schultz Grafisk
Oplag 1.000

